

Vasile FLOREA,

doctor în drept, conferențiar universitar,
profesor universitar al Catedrei „Științe penale”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI

PANICA ÎN RÂNDURILE MEDICILOR DIN ROMÂNIA*Rezumat*

În prezenta investigație se analizează experiența pozitivă a combaterii corupției în rândurile medicilor din România, care considerăm că este oportună și pentru sistemul sănătății în Republica Moldova. Este necesară interpretarea art. 123 din Codul penal al Republicii Moldova referitor la medici și de Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova.

Cuvinte-cheie: corupție, ocrotirea sănătății, funcționar public, medici, cadre medicale, răspunderea penală.

Present investigation analyzes the positive experience of the fight against corruption in Romania, which we consider to be opportune to the health system in the Republic of Moldova. It is necessary to receive an interpretation of the art. 123 of the Criminal Code of the Republic of Moldova concerning doctors and an interpretation made by the Supreme Court of Justice of the Republic of Moldova.

Keywords: corruption, health protection, public servant, doctors, medical professionals, criminal liability.

Medicii din România, ca și din Republica Moldova, deprinși zeci de ani să estorcheze și să primească de la pacienți bani și alte bunuri materiale, în prezent au intrat în panică. De ce? Decizia Înalții Curți de Casație și Justiție nr. 19/2015, care este obligatorie pentru toate instanțele începând din 05 august 2015 arată că: „În măsura în care prin Decizia ÎCCJ nr. 26HP din data de 03.12.2014 (...) s-a statuat că „medicul” (angajat cu contract de muncă într-o unitate spitalicească din sistemul public de sănătate are calitate de funcționar public în accepțiunea art. 175, alin. (1), lit. b), teza a II-a din Codul penal) se deduce consecința juridică potrivit căreia medicul (...) nu poate primi plăți suplimentare sau donații de la pacienți, în condițiile art. 34, alin. (2) din Legea drepturilor pacientului nr. 46/2003”.

În motivația deciziei, magistrații de la Curtea Supremă explică faptul că Legea funcționarilor publici le interzice acestora „să solicite sau să accepte, direct sau indirect (...) daruri sau alte avantaje”, iar Codul penal stipulează că o astfel de faptă este asimiliată celei de corupție și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani”.

Primul care a criticat această decizie, cu care noi suntem de acord, a fost preșe-

dintele Asociației Naționale pentru Protecția Pacienților[1].

Iată ce sume uneori încasează medicii români de la pacienți și de la care nu vor insistent să renunțe. „Un bărbat care s-a operat recent de hernie de disc la spitalul „Bagdasar Arseni” ne spune cât l-a costat toată povestea: „400 de euro la doctorul «de prima mână», 100 de euro la ăla mai tânăr, 100 la anestezist și câte 10-15 lei pe zi la asistente”[2]. Astfel de sume nu se declară de medici, ei nu achită impozitele și prin aceste fărâdelegi se cauzează prejudiciul material (și moral) atât pacientului, cât și statului. Decizia Înaltei Curții de Casație și Justiție a fost primită în mod diferit de medici. Înalta Curte a pronunțat verdictul într-un caz referitor la medicii din spitalele de stat. Ca urmare, medicii privați afirmau: „Chestiunea nu ne privește, noi suntem privați și intrăm în altă categorie, independenți”.

Noi suntem de acord cu Violeta Fotache care afirmă că funcționari publici sunt și cadrele medicale din spitalele publice și cele din unitățile spitalicești și clinicile private. Aceasta rezultă din art. 175, alin. (2) din Codul penal care spune: „(2) de asemenea este considerat funcționar public, în sensul legii penale,

persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost investită de autoritățile publice sau care este supusă controlului sau supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public”.

Și medicii de familie, și doctorii din spitalele și clinicile private sunt supuși supravegherii autorităților publice, deoarece exercită un serviciu de interes public[3].

Autoarea consideră că corupția în medicină poate fi combătută prin mărirea salariilor medicilor și cadrelor medicale la un nivel care să le asigure un trai decent. Aceasta ar opri și migrația medicilor către alte state care apreciază cadrele medicale mult mai bine din punct de vedere financiar.

Dar considerăm că autorii scapă din vedere un factor foarte important, și anume: ridicarea calității serviciului medical în România și Republica Moldova, prevenirea greșelilor infraționilor medicale cu consecințe grave. În prezent mult pacienți preferă să se trateze în Germania, Italia, Israel, Turcia, dar nu la medicii autohtoni, care estorcând și primind de la pacienți sume de bani considerabile nu își asumă nici o răspundere privitor la consecințe, la calitatea actului medical. Dacă acești medici emigrează în țările mai bogate, acolo calificarea lor este apreciată mai puțin în comparație cu cadrele medicale autohtone.

Art. 123, alin. (2) Cod penal al Republicii Moldova definește persoanele publice (...) „funcționarul public, inclusiv funcționarul public cu statut special (colaboratorul serviciului diplomatic, al serviciului vamal, al organelor apărării, securității naționale și ordinii publice, altă persoană care deține grade speciale sau militare); angajatul autorităților publice autonome sau de reglementare, al întreprinderilor de stat sau municipale, al altor persoane juridice de drept public; angajatul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică; persoana autorizată sau investită de stat să presteze în numele acestuia servicii publice sau să îndeplinească activități de interes public”. Considerăm că din conținutul art. 123, alin. (2) Cod penal reiese că medicii, cadrele medicale sunt funcționari publici și pot fi trași la răspunderea penală

pentru corupere pasivă conform art. 324 Cod penal, iar pacienții, rudele lor, în temeiul art. 325 Cod penal (corupere activă).

Este necesară și interpretarea mai detaliată a art. 123 Cod penal referitor la medici de către Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova. Ca răspuns la această decizie-șoc a Curții Supreme, Ministerul Sănătății al României a pregătit un proiect de lege prin care medicii din spitalele de stat și-ar putea suplimenta veniturile prin acordarea unor consultații în spitalele de stat.

Se afirmă că există pacienți care nu vor să aștepte 2 luni pentru a fi tratați de un anumit medic și ar fi dispuși să plătească pentru a ajunge mai repede la acesta. Presupunem că și în această situație se creează posibilitatea medicilor de a estorca bani de la pacienți, deoarece așteptarea la un anumit medic poate fi tergiversată special ca pacientul să fie nevoit să plătească. Și nu există nici o garanție că medicul căruia pacientul i-a plătit pentru urgență l-ar trata mai bine decât medicul care îl primește la data adresării. Afară de aceasta, majoritatea pacienților nu pot să aștepte 2 luni, deoarece boala necesită să fie tratată astăzi, dar nu peste 2 luni.

Potrivit proiectului, „pot fi acordate servicii medicale de confort, dar și servicii care să fie făcute de un anumit medic solicitat în mod expres de pacientul care este dispus să plătească”.

Proiectul mai prevede că, dacă pacientul vrea să fie consultat de către un anumit medic desemnat nominal, banii vor fi plătiți direct doctorului.

Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție se urmărește scopul ca să fie excluse relațiile financiare directe medic și pacient, care creează condiții favorabile, ideale pentru mituirea medicului. Pretențiile financiare ale medicului nu sunt reglementate și limitate cu nimic. Cât solicită medicul, atât trebuie să achite pacientul.

Și tot proiectul legii prevede că fiecare medic își stabilește un tarif, să spunem de 500 de lei pentru consultație și îl comunică spitalului. Spitalul ia în calcul pe lângă această sumă și alte cheltuieli și comunică, la final, un

preț pacientului[4].

Juriștii români, cu care noi suntem de acord, critică proiectul de lege sus-numit, consideră că adoptarea acestei legi nu va duce la eradicarea șpăgilor din spitale și este în defavoarea pacienților care nu au posibilitatea să achite aceste plăți suplimentare.

Literatura

1. Codul penal al României din 2009.
2. Codul penal al Republicii Moldova din

18.04.2002.

3. Dana Lascu, Medicii pot ajunge la pușcărie dacă primesc atenții de la pacienți, Evenimentul zilei, 08 august 2015.
4. Cristina Deicea, „Ca șerpii se reped la șpagă!”, „Adevărul”, 11 august 2015.
5. Violeta Fotache, Sănătatea cu carul înaintea boilor, disprețuită la maximum, Evenimentul zilei 13 august 2015.
6. Claudia Spiridon, Sorin Ghica, Ministerul Sănătății vrea să dreagă busuiocul cu șpagă medicilor, „Adevărul”, 12 august 2015.